

E L Ő T E R J E S Z T É S

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2023. március 30. napján tartandó soros, nyílt ülésére

Tárgy: Beszámoló a 2022. évi helyi adózás tapasztalatairól

Tisztelt Képviselő-testület!

A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 138. § (3) bekezdése g) pontja szerint az önkormányzat képviselő-testülete a jegyző beszámolója útján ellenőrzi a helyi adóztatást.

E jogszabályi kötelezettségnek eleget téve az önkormányzati adóhatóság 2022. évben végzett munkájáról, az adóztatással kapcsolatos főbb tevékenységekről és folyamatokról az előterjesztés mellékletében tájékoztatom a Képviselő-testületet.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testülettől a beszámoló megtárgyalását és a határozati javaslat elfogadását.

HATÁROZATI JAVASLAT

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta és úgy határozott, hogy a helyi adóhatóság 2022. évi tevékenységéről készült beszámolót az előterjesztés melléklete szerint elfogadja.

Felelős: dr. Kormányos László jegyző

Határidő: azonnal

Tótkomlós, 2023. március 24.

Zsura Zoltán János
polgármester

Az előterjesztést készítette: Hudák Csilla pénzügyi osztályvezető.

Az előterjesztést ellenőrizte: dr. Kormányos László jegyző

Beszámoló a helyi adóhatóság 2022. évi tevékenységéről

A települési Önkormányzatok alapvető feladata – a közhatalom helyi közügyekben való gyakorlása mellett - a helyi közszolgáltatások biztosítása. E feladatnak a helyi sajátosságokhoz és igényekhez igazítható ellátása elengedhetetlenné teszi az önkormányzatok önálló gazdálkodási feltételeinek megteremtését.

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban: Htv.) 1 § (1) bekezdés alapján, törvényi felhatalmazás szerint a települési önkormányzat képviselő-testülete rendelettel az illetékességi területén helyi adókat vezethet be.

A Htv. alapján a helyi adózás három fő rendszerelemre épül, nevezetesen:

- vagyoni típusú adók,
- kommunális típusú adók és
- a helyi iparüzési adó.

Az önkormányzat a helyi adók fajtáit és mértékét nem eredeti jogalkotói hatáskörében, hanem felhatalmazás alapján megalkotott önkormányzati rendeletben állapítja meg, így a helyi adóztatás feltételeit a 20/2015. (XI.30.) önkormányzati rendeletben biztosítja. A helyi jogalkotás során nem léphet túl a törvényi kereteken, az önkormányzat csak a Htv-ben meghatározott esetekben és mértékig jogosult önálló szabályokat alkotni. Az uniós szabályokkal összhangban a Htv. 2003. évtől jelentősen korlátozza az önkormányzatok kedvezmény-, és mentességnyújtási lehetőségét. Különösen érinti ez a vállalkozások részére biztosítható, illetve korlátozottan nyújtható kedvezményi és mentességi szabályokat.

A helyi adóigazgatási munka eljárási szabályait az alábbi törvények tartalmazzák:

- az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény,
- az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény,
- az adóhatóság által fogantatosítandó végrehajtási eljárások szabályairól szóló 2017. évi CLIII. törvény.

Az adóigazgatási munka alapvetően két részből áll:

1. Az adó kivetésével és beszedésével, a bevallások és kérelmek, felszólítások kezelésével kapcsolatos napi operatív feladatok ellátása. A kivetett, megállapított és megfizetett adó nyilvántartása adózóként és adónemenként a Magyar Államkincstár ASP adó szakrendszerén keresztül történik.
2. Az adóhátralékok behajtására irányuló végrehajtási cselekmények kezdeményezése, eljárások megindítása. Az adó alá a bejelentkezést elmulasztó adózók felkutatása és felszólítása bevallásra. Az adó behajtásnak nem elhanyagolható része az adófeltárás, mely jogintézmény arra hivatott, hogy a helyi adó hatálya alá be nem jelentkezett, de potenciálisan helyi adófizetési kötelezettséggel bíró adózókat fellelje, feltárja és az helyi adó alá történő bejelentkezésre bírja. E körhöz főként azok az potenciális adózók tartozhatnak, akiknek Tótkomlós közigazgatási területén földtulajdonnal, vagy bérelt földdel rendelkeznek, abból bevételük származik, akik a tevékenységük bevételét nem megfelelően osztották meg a telephelyeik között, továbbá akik az ingatlan adásvétel tényét elmulasztották bejelenteni a helyi adóhatóságnak.

I. Helyi adók rendszere Tótkomlós Város Önkormányzatánál

Tótkomlós Város Önkormányzat a 20/2015. (XI.30.) rendeletében vagyoni típusú adót nem állapított meg, a kommunális jellegű és a helyi iparüzési adóval kapcsolatos rendelkezéseket, valamint az központosilag átengedett bevételek beszedésére vonatkozó előírásokat az alábbiakban ismertetjük.

Az adóigazgatási év számszerűsített adatait a beszámolóhoz mellékelt táblázat tartalmazza.

1. Kommunális jellegű adók

1.1 Magánszemélyek kommunális adója

A magánszemélyek kommunális adóját az önkormányzat kivetéssel állapítja meg. Az adó megállapításához a fizetésre kötelezettek adóbevallást kell benyújtani. Új adóbevallást abban az esetben kell benyújtani, ha az adózást érintően változás áll be. A változás jellemzően az adófizetésre kötelezett személyében, vagy annak lakcímének változásában áll be. A rendelet alapján kommunális adó kerül megállapításra Tótkomlós város közigazgatási területén lévő ingatlanok után. Az adófizetésre kötelezett a vagyoni értékű jog gyakorlója (haszonélvező), az ingatlan tulajdonosa/tulajdonosai, az ingatlan bérlője. Az adó mértéke 8.000 Ft/ingatlan/év, melyet évi kétféle részletben kell megfizetni. A helyi rendelet alapján az adó megfizetése alól 100 %-ban mentesülnek a 80. életévüket betöltött adófizetésre kötelezettek a jogosultság keletkezését követő évtől, 50 % kedvezményben részesülnek a 70. életévüket betöltött, egyedül élő adófizetésre kötelezettek a jogosultság keletkezését követő évtől. Az adónemnél leggyakoribb probléma az, hogy az adózók az általuk használt, vagy a tulajdonukban lévő ingatlanhoz kapcsolódó jogaik változását nem jelentik be a helyi adóhatóságnál, így az adókivetésről érkező értesítések nem találják meg az adófizetésre kötelezettet. Az adategyeztetésre, új bevallás benyújtására a kötelezett sok esetben hónapokkal később jelentkezik, ezzel növelve az adónemen kimutatott hátralékát, ami a késedelmi pótlék növekedését is generálja.

A 2022. adózási év adatai

- adófizetésre kötelezettek száma: 2.466 fő
- 100%-ban mentességben részesülők száma: 250 fő
- 100%-ban mentesült adó összege: 1.882.000 Ft
- 50 %-ban kedvezményben részesülők száma: 245 fő
- 50 %-ban mentesült adó összege: 1.511.333 Ft
- kivetett adó 2022. évben: 20.388.238 Ft
- tervezett adóbevétel 2022. évben: 28.000.000 Ft
- megfizetett adó 2022. évben: 21.253.419 Ft.

1.2. Idegenforgalmi adó

Az idegenforgalmi adó vonatkozásában adókötelezettség terheli azt a magánszemélyt, aki nem állandó lakosként önkormányzat illetékességi területén legalább egy vendégéjszakát eltölt. Az idegenforgalmi adót, az adó beszedésére kötelezett szedi be a szállásdíjjal együtt. A Htv. az idegenforgalmi adó mértékét vendégéjszakánként 300 Ft/fő összegben maximálja. Helyi rendeletünkben az idegenforgalmi adó összege vendégéjszakánként 150 Ft/fő.

A vendégéjszakák száma összesen 7.285 db volt 2022-ben.

A 2022. adózási év adatai

- adófizetésre kötelezettek száma: 5 fő
- tárgyévi előírás bevallások alapján: 980.250 Ft
- tervezett adóbevétel 2022. évben: 200.000 Ft
- megfizetett adó 2022. évben: 1.169.700 Ft.

2. Helyi iparűzési adó

Adóköteles az Önkormányzat illetékességi területén végzett vállalkozási tevékenység. Az adó alanya vállalkozó. Vállalkozónak minősül a gazdasági tevékenységet saját nevében és kockázatára haszonszerzés céljából üzletszerűen végző jogi személy, egyéni vállalkozó, őstermelő, egyéni cég, egyéb szervezet. Az állandó jelleggel végzett iparűzési tevékenység adóalapja a nettó árbevétel, csökkentve az eladott áruk beszerzési értékével, a közvetített szolgáltatások értékével, anyagköltséggel, alapkutatás, kísérleti fejlesztés elszámolt közvetlen költségeivel. Az adó maximális mértéke a Htv alapján az előbbiek szerint számított adóalap 2 %-a. Tótkomlós város illetékességi területén állandó jelleggel végzett vállalkozási tevékenység után fizetendő adó mértékét a Képviselő-testület 1,8 %-ban állapította meg. A törvényben meghatározott esetekben van lehetőség az adóalap egyszerűsített módon történő meghatározására. A helyi iparűzési adót sajátos fizetési mód jellemzi, az adózók a tárgyévben egyrészt a megelőző év adatai alapján előleget fizetnek (március 15. és szeptember 15.), másrészt elszámolnak a HIPA éves bevallásukban a befizetett előleggel (május 31.). A helyi rendeletben szerint adókedvezményben a vállalkozó háziorvos és védőnő részesül. A kedvezmény mértéke 40 %, amennyiben a vállalkozási szintű adóalapja 20 millió Ft-ot nem haladja meg. E jogcímen igénybe vehető kedvezménnyel 2022. évben egy adózó sem élt, mivel a kkv-s 50 %-os adókedvezmény kedvezőbb volt számukra. A 2022. évben központi intézkedések következtében a kkv-szektor vállalkozóinak nyilatkozatuk alapján iparűzési adójuknak csak az 50 %-át kellett megfizetni. Nyilatkozat nélkül a KATA-s egyéni vállalkozókat automatikusan megilletette az 50 %-os HIPA mérséklés. A központi költségvetés az adókiesés miatt a 25.000 fő lakosságszám alatti településeket 100 %-ban kompenzálta a 2022. évi adózási adatok alapján elszámolás jelleggel. A várható kieső HIPA kompenzációra Önkormányzatunk kettő részletben összesen 28.695.786 Ft előleget kapott elszámolási kötelezettséggel a 2022. évi zárszámadásban.

A 2022. adózási év adatai

• adóalanyok száma:	881 fő
• 40% mentességben részesülők száma:	- fő
• kivetett adó 2021.évben:	200.418.618 Ft
• tervezett adóbevétel 2021. évben:	158.000.000 Ft
• megfizetett adó 2021. évben:	202.604.771 Ft.

Az „adófelezés” adatai

• KATA-s vállalkozók száma:	107 db
• KATA-s vállalkozók felezett kivetett adója:	1.702.572 Ft
• nyilatkozatot tevő Kkv-s vállalkozások száma:	554 db
• nyilatkozatot tevő Kkv-s vállalkozások kivetett adója:	39.222.927 Ft.

Az adófelezés összértéke a fentiek alapján 2022. évben az ASP szakrendszer szerint **40.925.499 Ft**, a már megkapott **HIPA kompenzációs előleg 28.695.786 Ft**. A két összeg különbözetét módosítja a május 31-ig beadandó bevallások egyenlege, ennek alapján várhatóan az ősz folyamán történik meg az előleg elszámolása a Kincstári nettó finanszírozás keretében. A 2021-es év elszámolása alapján a két részletben folyósított, összesen 29.117.792 Ft előlegen túl 4.478.794 Ft-ot kapott még az Önkormányzat a Kincstártól a 2022-es elszámolás keretében.

II. A települési önkormányzatokat megillető átengedett bevételek

Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. törvény 40. §-ában rendelkezik a települési önkormányzatot megillető bevételekről. Ennek alapján az önkormányzat bevétele:

- a gépjárműadóhoz kapcsolódó bírságokból, pótlékokból, végrehajtási költségekből származó bevétel 100 %-a,
- a termőföld bérbeadásából származó jövedelem utáni személyi jövedelemadó 100 %-a, amennyiben a föld fekvése az önkormányzat illetékességi területén van,
- a település jegyzője által jogerősen kiszabott környezetvédelmi bírság 100 %-a.

1. Gépjárműadó

A 2022. évi költségvetési törvény már nem tartalmazza a helyi önkormányzatok gépjárműadó beszedési jogát, mert ez a jog 2021. január 1. napjától a NAV-ot illeti meg. A 2020. december 31. napjáig hátralékkal rendelkező adózók a gépjármű adójukat azonban a helyi adóhatóságnál rendezhetik azzal, hogy az ilyen módon beszedett adót a helyi adóhatóság havonta átutalja a Kincstár számlájára.

A 2022. adózási év adatai

- a hátralékosként nyilvántartott adóalanyok száma: 404 fő
- megfizetett adó 2022. évben (100%): 2.583.149 Ft.

2. Termőföld bérbeadásából származó jövedelem

A magánszemélyek földhaszon-bérbeadásából származó jövedelmek adóztatása 1998. január 1-től került az önkormányzatok hatáskörébe. 2013. január 1-től mentesül az adó megfizetése alól a termőföld-bérbeadásból származó bevétel, ha a termőföld haszonbérbe adása alapjául szolgáló határozott időre kötött megállapodásban a haszonbérlet időtartama az 5 évet eléri. A földhaszonbérleteket a felek jellemzően 5 évre vagy hosszabb időre kötik, így jelentéktelen összegű bevétel tervezhető ezen a jogcímen.

A 2022. adózási év adatai

- adóalanyok száma: 2 fő
- kivetett adó 2022. évben: 29.804 Ft
- tervezett adóbevétel 2022. évben: - Ft
- megfizetett adó 2022. évben: 29.804 Ft

III. Talajterhelési díj

(A környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény, Tótkomlós város Önkormányzata képviselő-testületének a talajterhelési díjról szóló 19/2021. (X.29.) önkormányzati rendelete alapján)

Talajterhelési díjat annak az ingatlan tulajdonosnak/ kibocsájtónak kell megfizetni, aki a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem köt rá. A talajterhelési díj kiszámítása az egységdíj és a területérzékenységi szorzó alapján történik. A talajterhelési díj „önadózós” adónem, a bevalláshoz szükséges az éves vízfogyasztási adatok megadása, melyet az Alföldvíz Zrt. szolgáltat az Önkormányzatnak. A fent hivatkozott jogszabály előírja, hogy a talajterhelési díjból képződött bevétel terhére az Önkormányzat környezetvédelmi alapot köteles létrehozni, amely az az Önkormányzat környezetvédelemmel kapcsolatos kiadásaira fordítható.

A 2022. adózási év adatai

• adóalanyok száma:	20 fő
• kivetett adó 2022. évben	23.400 Ft
• tervezett adóbevétel 2021. évben:	800.000 Ft
• megfizetett adó 2022. évben:	104.820 Ft.

IV. Késedelmi pótlék

Az adózás rendjéről szóló törvény előírja, hogy az adó meg nem fizetése, vagy késedelmes fizetése esetén késedelmi pótlékot kell fizetni az adózónak az eredeti esedékesség napjától kezdődően. Az ASP program a napi kamatot folyamatosan számolja, a betérhelése egy évben egyszer az év zárása keretében történik. A késedelmi pótlék sajátosságaiból adódóan a késedelmes fizetések és a kamathalmozódások miatt e jogcím nagyságrendje évek óta jelentős.

A 2022. adózási év adatai:

• adóalanyok száma:	2.806 fő
• megállapított késedelmi pótlék 2022.évben:	7.706.958 Ft
• tervezett késedelmi pótlék 2022. évben:	6.000.000 Ft
• megfizetett késedelmi pótlék 2022. évben:	2.199.399 Ft.

V. Adó- és értékbizonyítvány

Az adó- és értékbizonyítvány kiállítása szintén az adóhatóság feladata. Az adó-és értékbizonyítvány kiállítása hatósági megkeresésre, vagy ügyfél kérelmére térítésmentesen történik akkor, ha annak kiállítását jogszabály írja elő a jegyzőnek. Ezek a jogszabályok a következők:

- A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 140.§ (1) bekezdés,
- A hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény 26.§ (1) bekezdés.

A 2022. évben kiállított adó és értékbizonyítványok száma **353 db** volt.

VI. Követelés- és hátralékkezelés

Az adóhatósági munkában kiemelkedően fontos a hátralékok kezelése, a követelések behajtása. Mindazokkal szemben, akik önként nem teljesítik a fizetési kötelezettségeiket és hátralékot halmoznak fel, az adóhatóság törvényes eszközök széles körének alkalmazásával következetesen kell, hogy fellépjen. Az adóhatósági feladatok közzé tartozik többek között a hátralékkal rendelkező gazdálkodók és magánszemélyek fizetésének kikényszerítése, ugyanakkor az adóalanyok fizetési problémáinak méltányos kezelése. E tevékenység magában foglalja a hátralékkezelést, a tényleges végrehajtást, a fizetési kedvezményi kérelmek elbírálását, továbbá a csőd, felszámolási és végrehajtási eljárások figyelemmel kísérését. A behajtási eljárások során a fokozatosság elve nem feltétlenül érvényesül. Az, hogy az adott végrehajtási eljárás egy szakaszába milyen végrehajtási cselekményre kerül sor a rendelkezésre álló és beszerzett információk döntik el.

Az önkormányzati adóhatóságnak az eljárási szabályok széles eszköztárat biztosítanak a hátralékok kezelésére, ami nem csupán lehetőség, hanem kötelesség is. Az adóhatósági munka szerves részének kell lenni az adóbehajtáshoz szükséges cselekmények elindítása. Az alábbi eszközök felsorolása nem feltétlenül az alkalmazás sorrendjét jelenti.

Végrehajtási cselekmények:

- fizetési felszólítás a hátralék rendezésére,
- hatósági átutalási megbízás (inkasszó) megküldése az adós fizetési számlájára,
- letiltások munkabérből, nyugdíjból egyéb járandóságokból,
- ingóságok (gépjármű) lefoglalása,
- ingatlanra jelzálogjog bejegyzés.

Az adóbehajtás 2022. évi gyakorlatának eszközei közül a következőkkel éltünk:

Három alkalommal fizetési felszólítást küldtünk a hátralékosoknak. A fizetési felszólítások ellenére a hátralékban lévő adók bankszámlái felől pénzügyintézetektől bankszámlaszámot kértünk és hatósági átutalási megbízáson (inkasszón) próbáltuk a hátralékot csökkenteni. Ahol volt lehetőség munkabérből, nyugdíjból letiltást kezdeményezni, ott ezt a módszert alkalmaztuk. A Nemzeti Adó- és Vámhivataltól kikértük a tótkomlói székhelyű és telephelyű adózók listáját, a helyi adóhatósághoz be nem jelentkezett adósokat felszólítottuk a bejelentkezésre, bevallásra. A Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelőtől több alkalommal kértünk jogviszony-adatszolgáltatást, az így beszerzett adatok alapján letiltásokat indítottunk. Az adózóknak továbbra is volt lehetőségük a jegyzőnél részletfizetést kezdeményezni tartozásuk rendezésére. Ez a lehetőség sajnos nem ismert széles körben adózóink között, szeretnénk a jövőben a személyes ügyintézés részeként, illetve a helyi médián keresztül tájékoztatni őket erről a lehetőségről.

A követelés- és hátralékkezelés 2022. évi adatai:

• részletfizetést kérelmezők száma:	11 fő
• fizetési felszólítások száma:	2.981 db
• indított inkasszók száma:	65 db
• eredményes inkasszók száma (részleges teljesítéssel együtt):	30 db
• inkasszálásra elindított adóhátralék:	4.726.906 Ft
• inkasszálás útján beszedett adó:	2.356.994 Ft
• indított letiltások száma:	71 db
• eredményes letiltások száma:	63 db
• letiltásból származó adóhátralékok (kommunális és pótlék)	2.078.643 Ft.

Összegzés:

A legtöbb hátralékkal az iparüzési, a kommunális és a késedelmi pótlék adónemek rendelkeztek 2022. január 1-jén. A behajtási munkának és javuló adózói morálnak köszönhetően a 2022. évi előirányzott teljesítési tervet az iparüzési adónem **128 %-ra** teljesítette. A kommunális adónem **76 %-ra**, a késedelmi pótlék adónem **37 %-ra** teljesítette.

Az előterjesztés melléklete tartalmazza az adóigazgatás fontosabb 2022. évi adatait, amelyeket már az egyes adónemek tárgyalásánál bemutatunk. A táblázat utolsó oszlopa mutatja a 2022.12.31. napján meglévő összes hátralékot, amely a felsorolt adónemekre vonatkozóan **44.182.407 Ft** kintlévőséget mutat. Ez a szám az előző évi záró állománytól némileg kevesebb.

A három főbb adónem tekintetében a fennálló hátralék állománya kisebb emelkedést mutat, az iparüzési adó és a kommunális adó csökkenését ellensúlyozza a késedelmi pótlék nagyarányú növekedése, amit a jegybanki alapkamat emelkedése és az adózói morál csökkenése okozott ezen az adónemen. 2023-ban teljeskörű bankszámlaszám-kikérést tervezünk az adósokra, ezzel növelve az inkasszóba bevonható tartozásokat.

Nagyobb figyelmet kívánunk fordítani a késedelmi pótlékok beszedésére, megakadályozva annak további növekedését. Keressük a lehetőséget a Nemzeti Adó- és Vámhivatalon keresztül történő adóbehajtás megvalósítására. Az adócsoporthoz tartozó kollégák szakmai továbbképzésére nagyobb hangsúlyt szeretnénk fordítani, megadva a lehetőséget az eredményesebb ügyfélkezelésre, adóbehajtásra.

Tótkomlós, 2022. március 24.

dr. Kormányos László
jegyző

Tótkomlós Város Önkormányzata
fontosabb közhatalmi bevételeinek alakulása 2022. évben

Adónemek megnevezése	Adózók száma	Nyitó követelés 2022.01.01.	Tárgyévi előírás	Tárgyévi tervezett bevételi előirányzat	Tárgyévi befizetés	Hátralék összesen 2022. 12.31-én
Magánszemélyek kommunális adója	2466	9 563 576	20 388 238	28 000 000	21 253 419	8 698 395
Helyi iparüzési adó	881	18 449 084	200 418 618	158 000 000	202 604 771	16 262 931
Idegenforgalmi adó	5	190 500	980 250	200 000	1 169 700	1 050
Talajterhelési díj	20	907 200	23 400	800 000	104 820	825 780
Föld bérbeadásából származó jövedelem	2	2	29 804	-	29 804	2
Pótlék	2806	7 706 958	5 685 421	6 000 000	2 199 399	11 192 980
Gépjármű adó	404	9 617 798	166 620	-	2 583 149	7 201 269
Egyéb bevételek	4	-	-	-	-	-
Összesen:		46 435 118	227 692 351	193 000 000	229 945 062	44 182 407

Fontosabb adónemek hátralékainak alakulása

Adónemek megnevezése	Nyitó hátralék 2022.01.01.	Záró hátralék 2022. 12.31-én	Behajthatatlan követeés állománya
Magánszemélyek kommunális adója	9 563 576	8 730 395	
Helyi iparüzési adó	18 449 084	16 162 931	584 900
Pótlék	7 706 958	11 192 980	722 042
Összesen	35 719 618	36 086 306	1 306 942

A hátralék állományának növekedése	366 688
---	----------------

